

POSUDEK OPONENTA
BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Historický ústav FF UHK

Autorka práce: Elio Lang

Studovaný program a ročník: B0114A120001 - Historie se zaměřením na vzdělávání

Název práce: Rudolf II., fakta, mýty, ideál?

Vedoucí práce: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Bakalářská práce se zabývá hledáním podoby vybrané významné historické osobnosti v různých uměleckých žánrech (literatuře, výtvarném umění, filmu) a v počítačových hrách a následnou komparací „vzniklých obrazů“ s vědeckým hodnocením jejího charakteru a vlády prováděného odbornou historickou literaturou. Pro E. Langa je touto postavou císař Rudolf II., jediný z panovníků habsburské dynastie, který vládl Sváté říši římské národa německého a současně personální střeoevropské unii ze sídla českých vládců Prahy a jejího královského hradu po většinu svého panování. Cílem celého snažení je vedle dílčích analýz právě zmíněná komparace a odhalení rozdílů mezi vědeckými závěry o Rudolfovi II. a jeho vlády a podáním panovníka v neoborné literatuře, filmu, výtvarném umění a počítačových hrách. Vše má směřovat k objasnění místa, které císař Rudolf II. zaujímá v obecném historickém vědomí. Autor si tak chce zodpovědět otázku, kterou si již delší kladl, a sice jak se vytváří představa o historické osobnosti a co jí ovlivňuje?

Nápad srovnat různé podoby císaře utvářené ve vybraných žánrech a typech děl je bezesporu vhodným způsobem, jak si na podobné otázky odpovědět. Důležité v tom případě je, jak systematicky je sestaven soubor děl, která budou analyzována. Autorovi se takový soubor podařilo vytvořit. Je poměrně pestrý, což zvyšuje šanci na dosažení sledovaného cíle, přesto se mně zdá, že jak přehledy těchto souborů z jednotlivých žánrů obsažené v úvodu, tak texty příslušných kapitol vzbuzují dojem, že v některých

oborech jsou díla, s nimiž autor pracuje, spíše výsledkem nahodilého výběru a nikoliv stoprocentního zmapování existující tvorby.

Práce je složena z úvodu, sedmi kapitol zaměřených k jednotlivým literárním typům a uměleckým žánrům a stručného závěru. V úvodu autor vymezuje pramennou základnu práce, za níž považuje „*literaturu popularizační, umělecká a pro děti a mládež, výtvarná díla, počítačové, únikové a deskové hry a informace o nich.*“ V seznamu literatury je tento vcelku zřetelně vymezený rozdíl poněkud rozmazán. Rozlišení literatury na odbornou a popularizační není asi úplně přesné. Dílo Marka Bydžovského z Florentina patří zjevně mezi prameny, nikoliv do odborné literatury. A je skutečně Čechurova dvoudílná práce charakterem ryze popularizační prací? K odborné však patří nejen historická literatura, ale i umělecko-historické práce, což z přehledu v úvodu nijak nepozná. Navíc v umělecko-historické literatuře se nepochybně objevují i popularizačně orientovaná díla, ale jejich odlišení od ryze odborných prací není provedeno. Např. tři publikace o umělci Arcimboldovi asi nejsou stejné kategorie, a pokud ano, mělo by to být výslovně uvedeno. Objevuje se i pomýlení v příjmení autora, když Brigitte Hamannová je představována jako B. Hermann.

V závěru seznamuje E. Lang s výsledky své práce. Stručně uvádí výsledky analýz a konstatuje, že vytčené cíle jsou naplněny. Některé závěry jsou zajímavé: „*ne vždy dochází k respektování výsledků historického poznání; dochází ke zveličování kusých informací; zprostředkování závažných poznatků je minimalizováno; neodborný projev se tedy zaměřuje spíše na fascinující a ojedinělé charakteristiky Rudolfa II.*“ Vedle těchto úsudků obecného rázu by bylo vhodné provést závěrečné porovnání podob Rudolfa II. v jednotlivých žánrech mezi sebou a k tomu využít výsledků analýz z dílčích kapitol, které jsou v jejich závěrech představeny velmi přehledně.

V práci se objevily i několikrát věcné chyby. Označení válek s Osmany za rakousko-turecké války není správné (navíc je použito několikrát), neboť v období vlády Rudolfa II. žádné Rakousko neexistovalo, realitou byla personální středoevropská unie tří monarchií – české, rakouské a uherské. Je proto nutné psát o habsbursko-tureckých válkách. Obdobně nelze zaměňovat české země za Čechy, které jsou jen jednou zemí, byť nejdůležitější z nich (s. 34 hned 2x). Mylně je také vydáván rok 1598 za rok smrti císařova otce Maxmiliána, který zemřel již v roce 1576 (s. 12).

Pokud jde o úpravu odborného textu, chybí poznámky č. 66–75 a umístění číselného odkazu je jen někdy umístěno správně na konec věty nebo části souvětí, většinou však před čárku či závěrečnou tečku.

Práce není prostá gramatických pochybení a stylistických prohřešků (špatné koncovky v příčestí minulém – např. na s. 53 chybně *osoby sdíleli*), objevují se přebytné čárky ve větách, či naopak čárky ve větách chybějí, chyby se vyskytují také v psaní velkých písmen (příklady pochybení – *golem, Českých zemí, Habsburského rodu, české království*), ve stupňování přídavného jména podstatný. Nalezneme též nesprávné pády, nesprávná předložková spojení, chybné větné vazby. Některé formulace jsou nepřesné nebo nesrozumitelné.

Předloženou bakalářskou práci mohu přes zmíněné výhrady považovat za velmi solidní pokus o zpracování rudolfinské tematiky a její reflexe ve vybraných odborných a uměleckých žánrech a počítačových hrách. Její text požadavkům na závěrečnou práci

v bakalářském studiu vyhovuje, a proto jej doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji stupněm

V Křižánkách 2. srpna 2023

.....
prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.